

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Malborku

INFORMACJA DOTYCZĄCA REALIZACJI ZADAŃ POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W MALBORKU

ZWIĄZANYCH Z BEZPIECZEŃSTWEM POWIATU MALBORSKIEGO ZA 2025 R.

Spis treści

WSTĘP	3
SEKCJA PRZECIWEPIDEMICZNA	4
SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	9
SEKCJA HIGIENY PRACY	17
SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	19
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	23
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	32

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej przedstawia przynajmniej raz w roku ocenę stanu sanitarno – higienicznego i sytuacji epidemiologicznej powiatu malborskiego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Malborku swym nadzorem obejmuje cały obszar powiatu malborskiego, jak również miasto Malbork oraz ludność zamieszkujejącą na tym terenie. Nadzór sanitarno – epidemiologiczny sprawowany jest wielopłaszczyznowo poprzez sekcje wchodzące w strukturę stacji.

W ocenie stanu bezpieczeństwa przedstawiono informacje o warunkach higieny środowiska, bezpieczeństwa żywności i żywienia i produktów kosmetycznych, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunków higieniczno - sanitarnych obiektów użyteczności publicznej, działalności oświatowo – zdrowotnej oraz promocji zdrowia. Ocenę stanu sanitarnego powiatu malborskiego opracowano w oparciu o dokumentację i materiały zgromadzone w wyniku wykonywania ustawowych zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Malborku w 2025 r.

Przedstawiony raport może być podstawą do podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie malborskim.

Przedmiotowy raport jak i wiele innych interesujących informacji na temat podejmowanych działań przez Państwową Inspekcję Sanitarną w regionie przedstawione zostały na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-malbork/> i mediach społecznościowych typu Facebook.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Malborku

Elżbieta Zybko

SEKCJA PRZECIWEPIDEMICZNA

Ocenę opracowano na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych, danych statystycznych, wyników dochodzeń epidemiologicznych.

Działania realizowano zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

1. Nadzór epidemiologiczny

Stały monitoring chorób zakaźnych prowadzony przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Malborku umożliwiał wczesne wykrywanie zakażeń.

W 2025 r. przeprowadzono 1321 dochodzeń epidemiologicznych. Objęto nadzorem epidemiologicznym 56 osób. Nadzór obejmował osoby, które miały styczność z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania, WZW A, WZW B, WZW C, a także osoby pogryzione przez zwierzęta.

Zarejestrowano 2124 zachorowania na podstawie obowiązku zgłoszeń lekarzy, którzy podejrzewali lub rozpoznali zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej określonych na podstawie art. 27 ust. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu.

Choroby przenoszone drogą kropelkową. W 2025 r. odnotowano:

- Grypa i zakażenia grypopodobne – 1299 (2024 r.-357)
- Covid-19 – 413 (2024 r.-551)
- Ospa wietrzna – 200 (2024 r.-241)
- Krztusiec – 17 (2024 r.-23)

Największą liczbę zachorowań odnotowano w grupie chorób sezonowych, w szczególności zakażeń dróg oddechowych. Najwyższą zapadalność odnotowano w miesiącach jesienno-zimowych. Obserwowano wyraźny wzrost liczby przypadków grypy w 2025 vs 2024 o 261% oraz spadek zachorowań Covid-19 porównując 2025 vs 2024 o 25%.

Choroby przewodu pokarmowego. W 2025 r. zarejestrowano:

- Salmonella – 9 (2024 r.-7)
- Zakażenia rotawirusowe -14 (2024 r.-26)
- Wirusowe zapalenie wątroby typu A – 2 (2024 r.-2)

Ogniska epidemiczne miały charakter ograniczony i zostały szybko wygaszone dzięki sprawnie przeprowadzonym dochodzeniom epidemiologicznym oraz wdrożonym procedurom przeciwepidemicznym. Odnotowano 4 ogniska rodzinne, w tym 2 ogniska z czynnikiem etiologicznym nieokreślonym podejrzanym o zatrucie salmonellą oraz 2 ogniska z potwierdzonymi czynnikami etiologicznymi norowirus oraz rotawirus.

Choroby przenoszone drogą krwi. W 2025 r. zarejestrowano:

- WZW typu B – 10 (2024 r.-13)
- WZW typu C – 5 (2024 r.-6)
- HIV – 11 (2024 r.-2)

Zarejestrowane przypadki WZW B i WZW C w większości przypadków zakażenia miały charakter przewlekły, zostały wykryte w trakcie diagnostyki profilaktycznej, ilość zachorowań była na poziomie porównywalnym do roku ubiegłego.

W 2025 r. odnotowano wzrost liczby zgłoszonych przypadków zakażenia HIV w porównaniu z rokiem poprzednim. Należy jednak podkreślić, że zwiększona wykrywalność mogła być w znacznym stopniu związana z rozszerzeniem dostępu do diagnostyki. Od 1 maja 2025 r. wprowadzono możliwość wykonywania badań przesiewowych w kierunku HIV na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Zmiana ta przyczyniła się do zwiększenia liczby wykonywanych testów, a tym samym do wykrycia zakażeń wcześniej nierozpoznanych. W związku z powyższym wzrost liczby zgłoszonych przypadków nie musiał oznaczać rzeczywistego zwiększenia transmisji wirusa, lecz mógł być efektem poprawy dostępności badań diagnostycznych oraz większej świadomości zdrowotnej społeczeństwa.

Działania PSSE w Malborku w zakresie profilaktyki, edukacji zdrowotnej oraz promowania testowania w kierunku HIV były istotnym elementem zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego mieszkańców powiatu.

Gruźlica

W 2025 r. liczba zgłoszonych przypadków gruźlicy utrzymywała się na poziomie zbliżonym do roku 2024. Podobnie odnotowano 7 osób z potwierdzoną gruźlicą płuc, w tym 4 osoby bezdomne oraz 3 seniorów. W związku z powyższym objęto łącznie 14 osób ze styczności z osobą prątkującą w ramach nadzoru epidemiologicznego.

Gruźlica pozostaje chorobą zakaźną o istotnym znaczeniu epidemiologicznym zwłaszcza w kontekście występowania postaci prątkującej, stanowiącej źródło zakażenia dla otoczenia, a przede wszystkim występowania szczepów lekoopornych.

Obecna sytuacja epidemiologiczna w powiecie malborskim wymaga dalszego monitorowania,

wzmocnienia działań profilaktycznych, szybkiej diagnostyki osób z objawami oraz ścisłej współpracy z podmiotami leczniczymi w zakresie leczenia i nadzoru nad osobami z kontaktu.

Sytuacja pozostaje pod kontrolą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Malborku, wdrażane procedury przeciwepidemiczne pozwalają na ograniczenie ryzyka dalszej transmisji.

W ramach działań profilaktycznych w 2025 r. przedstawiciele sekcji przeciwepidemicznej, PSSE w Malborku przeprowadzili warsztaty edukacyjne w ośrodku dla bezdomnych. Tematyka obejmowała zagadnienia dotyczące dróg szerzenia się gruźlicy, objawów choroby, znaczenia wczesnej diagnostyki oraz zasad zapobiegania zakażeniom. Celem warsztatów było zwiększenie świadomości zdrowotnej w grupie podwyższonego ryzyka oraz ograniczenie potencjalnej transmisji zakażenia w środowiskach o zwiększonej wrażliwości epidemiologicznej.

2. Szczepienia ochronne

Realizacja programu szczepień ochronnych przebiegała na poziomie zadowalającym, choć zaobserwowano wahania wyszczepialności w wybranych grupach wiekowych.

W 2025 r. przeprowadzono dodatkowo II tury weryfikacji kart uodpornienia zgodnie z zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego mająca na celu ocenę poszczepiennej odporności populacyjnej osób objętych Programem Szczepień Ochronnych w Polsce.

Proces weryfikacji kart uodpornienia polegał na ustaleniu i wykazaniu liczby dzieci z zaległymi szczepieniami ochronnymi, czyli tych, które nie zostały zaszczepione zgodnie z obowiązującym Programem szczepień Ochronnych (PSO). Każdy etap obejmował analizę dokumentacji (kart uodpornienia), weryfikację dzieci z brakującymi dawkami, sporządzeniem zestawienia liczbowego zaległości. Celem poszczególnych etapów było określenie skali zaległości w szczepieniach. Po przeprowadzeniu weryfikacji kart uodpornienia stwierdzono, że liczba dzieci z zaległymi szczepieniami wyniosła w powiecie malborskim 278. Prowadzono postępowania administracyjne w zakresie egzekwowania obowiązku szczepień. W ramach prowadzonych działań wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych wysłano 10 wezwań, wszczęto 2 postępowania egzekucyjne w administracji mające na celu wyegzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych, wystosowano w związku z powyższym 2 upomnienia oraz skierowano 4 tytuły wykonawcze celem przymuszenia do wykonania obowiązku szczepień. W związku z wniesionymi zarzutami przez rodziców nieszczepiących dotyczącymi prowadzenia postępowania administracyjnego, organ wydał 5 postanowień, w którym rozpatrzono wniesione zarzuty i potwierdzono prawidłowość prowadzonych postępowań administracyjnych.

3. Ogniska zakażeń szpitalnych

W analizowanym okresie prowadzono nadzór nad ogniskami zakażeń szpitalnych, odnotowano 5 ognisk szpitalnych, w tym 3 o etiologii *Klebsiella pneumoniae* z mechanizmem oporności CPE

produkujących karbapenemazy oraz 2 ogniska o etiologii *Clostridioides difficile* wytwarzającą toksynę A i B. W związku z ich wystąpieniem przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, wzmocniono nadzór sanitarno-epidemiologiczny oraz zalecono wzmocnienie przestrzegania procedur higienicznych.

4. Kontrole sanitarne

Przeprowadzono 112 kontroli sanitarnych na terenie powiatu malborskiego obiektów użyteczności publicznej, placówek leczniczych, na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Malborku.

W powiecie malborskim skontrolowano:

- 11 gabinetów stomatologicznych,
- 2 gabinety ginekologiczne,
- 7 gabinetów lekarzy specjalistów (kardiologicznych, psychiatrycznych, neurologicznych, okulistycznych, laryngologicznych),
- 4 zakłady fizjoterapeutyczne,
- 1 szpital,
- 1 ambulatorium zakładu karnego,
- 4 punkty diagnostyczno-badawcze,
- 2 zakłady opieki psychologicznej i terapii uzależnień,
- 8 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej w placówkach oświaty,
- 4 gabinety grupowej praktyki pielęgniarskiej,
- 15 przychodni zdrowia.

W punktach szczepień przeprowadzono łącznie 53 kontrole. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono dwukrotnie kontrole w 12 punktach szczepień wykonujących Program Szczepień Ochronnych u dzieci, 1 punkt z szczepień dla noworodków PCZ Malbork, 1 punkt przed wykonaniem procedury dializy otrzewnowej Davita, 1 punkt p/Covid-19 Mederi oraz 20 kontroli kart uodpornienia w związku z zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącej weryfikacji kart uodpornienia oraz 3 kontrole wynikające z wszczęcia postępowania administracyjnego wobec osób uchylających się od szczepień.

5. Informacja publiczna

W analizowanym okresie udzielono 10 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej, zgodnie z przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej.

6. Działania edukacyjne

Prowadzono działania edukacyjne o chorobach zakaźnych w szkołach, podmiotach leczniczych w zakresie profilaktyki zakażeń, higieny oraz szczepień ochronnych. Dystrybuowano materiały edukacyjne z zakresu szczepień ochronnych i chorób zakaźnych. Przeprowadzono prelekcję w zakresie chorób zakaźnych w stowarzyszeniu Fides oraz podczas dni otwartych PSSE w Malborku. Przygotowano wywiady do Radia Malbork oraz brano udział w punktach informacyjno-edukacyjnych organizowanych przez PSSE w Malborku i olimpiadach dla uczniów z zakresu wiedzy o HIV/AIDS.

Podsumowanie i wnioski

1. Sytuacja epidemiologiczna powiatu w 2025 r. w zakresie chorób zakaźnych była stabilna.
2. Największą liczbę zachorowań odnotowano w grupie chorób sezonowych w szczególności zachorowań na gripę.
3. Konieczne jest dalsze wzmacnianie działań profilaktycznych, szczególnie w zakresie szczepień ochronnych i edukacji zdrowotnej.
4. Rekomenduje się utrzymanie stałego monitoringu chorób zakaźnych oraz szybkiego reagowania na ogniska epidemiologiczne.

SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA

Nadzór nad obiektami produkcji i obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością na terenie powiatu malborskiego.

W 2025 r. roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Malborku na nadzorowanym terenie znajdowały się 1023 zakłady, w tym: zakłady produkcji żywności, zakłady produkcji podstawowej, zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego, zakłady obrotu żywnością, zakłady produkcji i obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

1. Na terenie powiatu malborskiego w 2025 r. przeprowadzono 436 kontroli. Niezgodności z przepisami prawa żywnościowego stwierdzono w trakcie 103 kontroli. Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia nałożono w zakładach grzywny w formie 67 mandatów karnych na łączną kwotę 17 300 zł. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były: nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń produkcyjnych lub wyposażenia; brak porządku i czystości w pomieszczeniach; stosowanie do produkcji lub sprzedaż art. spożywczych przeterminowanych; niestosowanie procedury opartej na zasadach systemu HACCP; brak ciągłości łańcucha chłodniczego artykułów spożywczych wymagających przechowywania w obniżonej temperaturze.

W wyniku stwierdzanych nieprawidłowości wszczynano wobec podmiotów odpowiedzialnych za stan sanitarny zakładów żywnościowych postępowanie administracyjne oraz ustalano terminy, do których zapewnią poprawę stanu sanitarnego prowadzonych zakładów. W przypadku uchybień możliwych do usunięcia niezwłocznie lub w krótkim czasie, uzgadniano terminy ich usunięcia w arkuszach protokołów. W przypadku wydłużonych terminów dot. poprawy stanu sanitarnego zakładów, wydawano decyzje nakazujące. Ogółem wydano 24 decyzje głównie nakazujące poprawę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń oraz wyposażenia zakładów.

W 2025 r. nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących unieruchomienie zakładów lub ich części.

Wydano decyzję o zakazie wprowadzania do obrotu środków spożywczych przez przedsiębiorcę prowadzącego sprzedaż artykułów spożywczych za pośrednictwem sklepu internetowego z uwagi na nieprawidłowości w zakresie prezentacji i reklamy tych produktów. Nieprawidłowości dotyczyły:

- stosowania sformułowań, które są dedykowane produktom leczniczym;
- stosowania sformułowań, które przypisują środkom spożywczym właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi, bądź też odwołują się do takich właściwości;
- stosowania niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych;
- braku informacji o wartości odżywczej wymaganej przy stosowaniu oświadczeń zdrowotnych;

- braku stwierdzenia, wymaganego w związku zastosowaniem oświadczeń zdrowotnych, wskazującego na znaczenie zrównoważonego sposobu żywienia i zdrowego trybu życia;
- braku informacji o ilości składników wykazanych w oświadczeniu żywieniowym.

Postępowanie administracyjne kontynuowane jest w 2026 r.

W trakcie 4 kontroli sanitarnych przeprowadzonych w zakładach w 2025 r., stwierdzono prowadzenie przez przedsiębiorców działalności niezgodnie z decyzją o zatwierdzeniu zakładu. Nieprawidłowości te wykazano w:

- 2 zakładach małej gastronomii tj. rozszerzenie działalności o podawanie do konsumpcji surówek przygotowywanych w zakładzie małej gastronomii; rozszerzenie działalności o podawanie do konsumpcji dań przygotowywanych w systemie od surowca do gotowej potrawy w zakładzie małej gastronomii;
- 1 hurtowni spożywczej tj. rozszerzenie działalności o sprzedaż mięsa mrożonego bez opakowań jednostkowych;
- 1 piekarni tj. rozszerzenie działalności o produkcję: kanapek z pasztetem, wędliną, serem oraz ogórkiem i sałatą; pizzerek z cebulą, pieczarkami i mięsem mielonym; bułki tartej; chleba krojonego.

W wyniku 2 kontroli stwierdzono prowadzenie działalności przez przedsiębiorców bez decyzji o zatwierdzeniu zakładu lub wpisu do rejestru zakładów tj.:

- w ruchomym punkcie sprzedaży żywności na terenie Targowiska Miejskiego w Malborku prowadzono nielegalną sprzedaż wędlin i białej kielbasy;
- za pośrednictwem sklepu internetowego na portalu allegro.pl prowadzono sprzedaż środków spożywczych bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów.

Ponadto w toku kontroli w tzw. kuchni domowej, w której prowadzona jest produkcja przetworów owocowo-warzywnych, stwierdzono użycie do produkcji żywności składnika nie będącego żywnością tj. glistnik jaskółcze ziele, niedozwolonego do stosowania w produkcji żywności.

W związku z tym w 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku skierował do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej na przedsiębiorców prowadzących wymienione zakłady. Przedmiotowe wnioski nie zostały jeszcze rozpatrzone przez Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Pozostałe 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej zostaną przygotowane w 2026 r.

W wyniku podjętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Malborku działań, przedsiębiorcy prowadzący działalność w w/w zakładach zapewнили odpowiednie warunki do

prowadzenia działalności w rozszerzonym zakresie lub zaprzestali działalności.

2. W trakcie sezonu letniego tj. od 20.06.2025 r. do 30.09.2025 r. prowadzono wzmożony nadzór sanitarny nad zakładami żywienia zbiorowego otwartego na terenie miasta Malborka. Łącznie, w tych zakładach przeprowadzono 53 kontrole sanitarne. Niezgodności z przepisami prawa żywnościowego stwierdzono podczas 14 kontroli zakładów. Nieprawidłowości dotyczyły m.in.: braku czystości w zakładach, nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego ścian i podłóg; nieprawidłowych warunków przechowywania żywności.

3. Przeprowadzano kontrole w trakcie imprez plenerowych organizowanych na terenie powiatu. Ogółem przeprowadzono 6 kontrole głównie w zakładach żywnościowych nieewidencjonowanych, prowadzących działalność na nadzorowanym terenie w trakcie takich imprez jak: „XIV Wiosenne Targi Ogrodnicze” w Starym Polu, „Truck Show” w Nowym Stawie; „XXX Żuławskie Targi Rolne” w Starym Polu, „Oblężenie Malborka”, „Żuławy w Rytmie Disco” w Nowym Stawie, „XXX Jesienne Targi Ogrodnicze” w Starym Polu. Kontrole poddano ruchome lub tymczasowe obiekty małej gastronomii. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie wykazano nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa żywności.

4. W 2025 r. do PSSE w Malborku wpłynęły 34 wnioski konsumentów o interwencję dot. bezpieczeństwa żywności. W wyniku podjętych czynności wyjaśniających 9 wniosków przekazano do rozpatrzenia innym organom. Po przeprowadzeniu kontroli sanitarnych w zakładach, w przypadku 9 zgłoszeń potwierdzono niezgodności z przepisami prawa żywnościowego dot. sprzedaży artykułów spożywczych przeterminowanych, niewłaściwego stanu sanitarnego zakładów, niewłaściwej jakości środków spożywczych.

5. Prowadzono wzmożony nadzór nad suplementami diety wprowadzanymi do obrotu za pośrednictwem stron internetowych. W wyniku podejmowanych czynności nie stwierdzono wprowadzania do obrotu przez podmioty prowadzące działalność na terenie powiatu malborskiego suplementów diety zawierających substancje niedozwolone do stosowania w produkcji żywności.

6. W ramach prowadzonego nadzoru nad zimowym oraz letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży przeprowadzono 6 kontrole sanitarnych w zakresie oceny warunków żywienia w trakcie kolonii, obozów lub półkolonii. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie m. in. jakości zdrowotnej art. spożywczych stosowanych do przygotowywania posiłków, warunków przechowywania żywności wymagającej chłodzenia, dokumentacji potwierdzającej pochodzenie surowców stosowanych do produkcji posiłków oraz jakości żywienia.

7. W 2025 r. prowadzono nadzór nad realizacją przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki

spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W związku z tym przeprowadzono 3 kontrole w stołówkach szkolnych, 1 kontrolę w stołówkach przedszkolnych, 2 kontrole w sklepikach szkolnych oraz 1 kontrolę automatu do dystrybucji żywności znajdującego się na terenie placówki oświatowej. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania środków spożywczych do przygotowywania posiłków, planowania jadłospisów oraz sprzedaży żywności w sklepikach i automatach.

8. W okresie od sierpnia do grudnia 2025 r. prowadzono działalność związaną z zapewnieniem bezpieczeństwa spożywanych przez mieszkańców nadzorowanego terenu, grzybów świeżych naturalnie rosnących. Udzielono kilku porad w zakresie ustalenia gatunków zebranych grzybów oraz ich przydatności do spożycia.

9. W okresie letnim prowadzono nadzór nad bezpieczeństwem wód butelkowanych wprowadzanych do obrotu w sklepach i zakładach żywienia zbiorowego. Kontroli poddawano warunki przechowywania i oznakowania wód. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

10. W 2025 r. prowadzono działania związane z monitorowaniem procesu wycofywania z obrotu żywności niebezpiecznej w związku powiadomieniami alarmowymi i informacyjnymi w ramach systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach). Wycofywaniu z obrotu na nadzorowanym terenie podlegało 26 środków spożywczych z następujących grup: przyprawy, mięso, wyroby cukiernicze, przetwory zbożowe, suplementy diety, piwo, wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, herbata, napoje.

11. W ramach sprawowanego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu malborskiego w 2025 r. pobierano próbki art. spożywczych do badań laboratoryjnych. Ogółem pobrano 198 próbek żywności. Wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności nie spełniły 3 środki spożywcze (łącznie 18 próbek) tj: „Rurki wafłowe z kremem o smaku waniliowym. Bonitki” w zakresie cech organoleptycznych, „Filet z piersi indora” z uwagi na zanieczyszczenie *Salmonellą*, „Lody soft o smaku śmietankowo-waniliowym z automatu” z uwagi na zanieczyszczenie *Enterobacteriaceae*.

12. Współpraca z innymi Inspekcjami i instytucjami.

12.1 . W związku z „Porozumieniem ramowym z dnia 30 listopada 2018 r. zawartym pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Malborku i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Malborku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej” wspólne kontrole z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono w 6 zakładach tj. zakładzie garmażeryjnym, piekarni, 2 magazynach zbożowych, supermarkecie i hurtowni drobiu. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wykazano nieprawidłowości.

12.2. W 2025 r. w ramach realizacji „Planu działania na 2025 r. dot. produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 22.12.2020 r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, przeprowadzono 4 wspólne kontrole z przedstawicielami PIOR i N w zakładach produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, prowadzących uprawę warzyw i owoców. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wykazano nieprawidłowości.

12.3. W 2025 r. podejmowano na bieżąco współpracę w zakresie bezpieczeństwa żywności z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej. Podejmowana współpraca polegała na zapewnieniu przez funkcjonariuszy Policji asysty pracownikom PSSE w Malborku przeprowadzającym kontrole na terenie targowiska oraz prywatnej posesji przedsiębiorcy.

13. W 2025 r. skontrolowano 4 zakłady obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W ramach sprawowanego nadzoru pobrano i zbadano 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Zbadane próbki nie uległy dyskwalifikacji.

Wnioski

W porównaniu z 2024 r. na terenie powiatu malborskiego nastąpił wzrost liczby nadzorowanych zakładów żywnościowych o 24 obiekty, głównie środki transportu przeznaczone do przewozu żywności.

Stan sanitarny nadzorowanych zakładów na terenie powiatu malborskiego w 2025 r. uległ nieznacznemu pogorszeniu. Uchybienia sanitarne stwierdzone podczas urzędowych kontroli zakładów wykazano na poziomie o 3% większym w stosunku do roku ubiegłego.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

W 2025 r. przeprowadzono 198 kontroli w zakładach sektora beauty, obiektach noclegowych, wodociągach, basenach i innych obiektach użyteczności publicznej. Stan sanitarny obiektów oceniono jako dobry.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W powiecie malborskim w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 21 próbek wody. Jakość wody do spożycia w wodociągach publicznych w 2025 r. odpowiadała normom sanitarnym.

Stan skolonizowania instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* w nadzorowanych obiektach

W ramach kontroli wewnętrznej w roku 2025 r. szpital, DPS, internat, 1 placówka oświatowa oraz obiekty noclegowe i placówki opiekuńczo – wychowawcze dokonały poboru 77 próbek ciepłej wody użytkowej. Jakość wody odpowiadała normom sanitarnym.

W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano **wzrost liczby przeprowadzonych badań w kierunku występowania bakterii *Legionella sp.*** Dzięki prowadzonym działaniom edukacyjnym podczas każdej kontroli sanitarnej, w obiektach w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny, zaobserwowano wzrost świadomości zarządców i właścicieli dot. kolonizacji sieci wewnętrznej budynków bakteriami z rodzaju *Legionella sp.*

W ramach nadzoru sanitarnego przedstawiciele PSSE dokonali poboru:

- 4 próbek ciepłej wody użytkowej w Domu Pomocy Społecznej i 5 próbek ciepłej wody użytkowej w budynkach Szpitala - nie stwierdzono skolonizowania sieci wodnej przez bakterie *Legionella*.
- 4 próbek ciepłej wody użytkowej w obiektach basenowych na terenie miasta Malborka- w wyniku kontroli stwierdzono wysokie skażenie wewnętrznej sieci ciepłej wody użytkowej w 2 obiektach na terenie miasta Malborka. Wydano decyzje nakazujące natychmiastowe wyłączenie z eksploatacji urządzeń wytwarzających aerozol wodno-powietrzny do czasu doprowadzenia jakości ciepłej wody do wymogów sanitarnych. Zarządcy obiektów podjęli działania zmierzające do redukcji liczby bakterii. Trwa postępowanie administracyjne w 1 z obiektów.

W okresie letnim przy ul. Wileńskiej nad rzeką Nogat funkcjonowało 1 kąpielisko. Pobrano 1 próbkę wody z kąpieliska w ramach kontroli urzędowej oraz 4 próbki w ramach kontroli wewnętrznej. W okresie funkcjonowania kąpieliska woda była przydatna do kąpieli. Na podstawie 4 sezonów klasyfikacja jakości wody: dobra (pogorszenie względem 2024 r., gdy była doskonała).

W sezonie letnim 2025 na terenie powiatu funkcjonowało także miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli nad jeziorem Gnojewo. Wydano 3 bieżące oceny jakości wody stwierdzające przydatność wody do kąpieli oraz 1 stwierdzającą brak przydatności wody do kąpieli z uwagi na obecność sinic.

Interwencje

W 2025 r. z terenu powiatu wpłynęły do PPIS w Malborku 32 wnioski o interwencje w zakresie:

- 4 dotyczące nieprawidłowego stanu sanitarno - higienicznego oraz obecności insektów w lokalach Mieszkalnych;
- 2 dotyczące nieprawidłowych warunków mieszkaniowych;
- 1 dotycząca nieprawidłowej jakości wody do spożycia przez ludzi;
- 12 dotyczących nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi;
- 1 dotycząca nieprawidłowych warunków przechowywania zwłok w zakładzie pogrzebowym;
- 2 dotyczące prowadzenia usług branży beauty w lokalach mieszkalnych;
- 5 dotyczących nieprawidłowych warunków sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej;
- 3 dotyczące uciążliwości gołębi i hodowli drobiu;
- 1 dotycząca nieprawidłowości podczas świadczenia usług solaryjnych;
- 1 dotycząca uciążliwości akustycznej na terenie posesji.

Przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych, wydano 1 decyzję nakazującą i 2 decyzje umarzające wszczęte postępowanie.

- 4 interwencje były zasadne;
- 15 interwencji było bezzasadnych;
- 13 po rozpatrzeniu przekazano wg kompetencji.

Interwencje zostały załatwione terminowo.

Wpływające interwencje w większości dotyczyły zbieractwa, które może stanowić potencjalne zagrożenie sanitarne dla całej wspólnoty. Zbieractwo sprzyja m.in. rozwojowi patogenów, owadów i gryzoni, powoduje uciążliwości zapachowe i zagrożenie pożarowe. Jest przyczyną konfliktów

sąsiedzkich, a kontakt i współpraca zarządców budynków i instytucji z osobami dotkniętymi schorzeniem sprawia wiele trudności. Nastąpił też wzrost występowania pluskiew w lokalach mieszkalnych. Insekty można przynieść przypadkowo w bagażu, bądź używanych meblach. Owad bardzo łatwo przechodzi między mieszkaniami np. wentylacją czy po rurach c.o. Częstym problemem jest brak bądź niechęć do współpracy lokatorów z zarządcą nieruchomości, co jest kluczowe dla szybkiego i skutecznego zwalczania pluskiew.

Wnioski:

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oceniono jako dobry. Pobrane próbki wykazały pełną zgodność jakości wody pitnej z normami. Wysoka skuteczność kontroli wewnętrznych wody ciepłej i prowadzona podczas nich edukacja przełożyła się bezpośrednio na wzrost liczby badań i świadomości dot. skażeń bakterią z rodzaju *Legionella*.

SEKCJA HIGIENY PRACY

W powiecie malborskim w 2025 r. przeprowadzono 80 kontroli sanitarnych w zakładach pracy dotyczących przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne środowiska pracy oraz realizacji wymogów przy stosowaniu i wprowadzaniu do obrotu niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Wydano 3 decyzje administracyjne, w tym 2 zmieniające termin wykonania zaleceń, dotyczące doprowadzenia do obowiązujących norm stężenia manganu i jego związków nieorganicznych na stanowisku spawacza, nieprawidłowego stanu sanit.-tech. ścian, sufitów oraz podłóg w pomieszczeniach socjalnych. W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 21 kontroli w tym: 12 dotyczących wprowadzania do obrotu produktów chemicznych, 2 dotyczące wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, 2 dotyczące wprowadzania do obrotu produktów biobójczych za pośrednictwem stron internetowych oraz 5 kontroli produktów kosmetycznych, pobrano 1 próbę kosmetyku przeznaczonego dla dzieci do lat 3 w celu przeprowadzenia badań czystości mikrobiologicznej. Próba nie uległa dyskwalifikacji.

W związku z nadzorem nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi przeprowadzono 15 kontroli oraz 14 kontroli związanych z czynnikami rakotwórczymi.

W 2025 r. prowadzono 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych. Wydano 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową przewlekłą chorobę narządu głosu spowodowaną nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głśni i trwałą dysfonią. Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej: przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: guzki głosowe twarde.

Ponadto w powiecie malborskim nie stwierdzono stacjonarnego punktu sprzedaży środków zastępczych oraz do PPIS nie zgłoszono przypadków podejrzeń zatruc środków zastępczymi. Przeprowadzono 4 kontrole związane z realizacją wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

W 2025 r. do sekcji wpłynęło 5 interwencji dotyczących zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin, które zostały przekazane do właściwych instytucji zgodnie z kompetencjami.

W ww. okresie podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy przeprowadzono działania edukacyjne w temacie:

- czynników rakotwórczych,
- zmian przepisów,
- instrukcji bhp,
- profilaktycznych badań pracowników,

- oceny ryzyka zawodowego,
- szkodliwych czynników biologicznych w miejscu pracy,
- instrukcji bhp
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- kart charakterystyki preparatów chemicznych,
- wprowadzania do obrotu niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin,
- trwających kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” oraz „Chroń siebie i innych- noś półmaskę”,
- środków ochrony indywidualnej,
- systemu pierwszej pomocy,
- stosowania substancji niebezpiecznych.

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Dane ogólne i zakres nadzoru

- W 2025 r. nadzorem objęto 84 stałe placówki oświatowe oraz 17 organizatorów wypoczynku.
- Przeprowadzono łącznie 90 kontroli, w tym 57 planowych, 11 sprawdzających (rekontrole), 5 przed rozpoczęciem roku szkolnego oraz 17 dotyczących wypoczynku.
- Podczas kontroli oceniano m.in.: stan techniczny budynków, higienę procesów nauczania, opieki i wychowania, ergonomię stanowisk pracy, oświetlenie, wentylację oraz organizację dożywiania.

2. Stan sanitarny placówek stałych

Typ placówki	Liczba w ewidencji	Liczba kontroli	Nieprawidłowości / Decyzje
Żłobki i kluby dziecięce	14	13	Brak uchybień. Powstał 1 nowy żłobek. Zamknięto 1 klub dziecięcy.
Przedszkola/ Inne formy wychowania przedszkolnego	16	7	3 kontrole usterkowe, Wydano 3 decyzje. Zamknięto 1 przedszkole.
Szkoły Podstawowe	13	16	4 kontrole usterkowe, wydano 4 decyzje.
Zespoły szkół wszystkich typów / Internat ZST/ CEZ	11	5	Brak uchybień.
Licea ogólnokształcące, Technikum, Szkoła wyższa,	4	4	Brak uchybień.
Placówki z pobytem całodobowym/ domy dla dzieci	3	3	Brak uchybień.
Inne /domy kultury, ośrodki specjalne i wychowawcze/	23	25	Brak uchybień
Razem	84	73	-

3. Bezpieczeństwo infrastruktury i środowiska nauczania

Nadzór nad stanem technicznym obiektów realizowano poprzez szczegółową weryfikację parametrów wpływających na zdrowie uczniów:

- Oświetlenie i wentylacja: sprawdzano aktualność badań natężenia oświetlenia w salach lekcyjnych oraz drożność i wydajność systemów wentylacyjnych.

- Media i odpady: kontrolowano prawidłowość odprowadzania ścieków oraz systemy gromadzenia odpadów stałych.
- Bezpieczeństwo biologiczne: monitorowano wyniki badań wody w kierunku obecności bakterii Legionella w instalacjach ciepłej wody użytkowej.
- Pracownie specjalistyczne: weryfikowano warunki przechowywania odczynników w pracowniach chemicznych (10 pracowni).
- Warunki prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz stan techniczny i sanitarny zaplecza sportowego (sale gimnastyczne, szatnie).

3. Higiena procesów i dezynfekcja

W ramach bieżącego nadzoru egzekwowano rygorystyczne standardy utrzymania czystości:

- Kontrolowano procedury oraz skuteczność dezynfekcji powierzchni dotykowych, zabawek oraz dywanów, szczególnie w grupach przedszkolnych i żłobkowych.
- Prowadzono instruktaż merytoryczny dla personelu pomocniczego w zakresie prawidłowego doboru i stosowania środków chemicznych.

4. Monitorowanie problemów higienicznych i edukacja

W zakresie profilaktyki (m.in. wszawicy) realizowano działania informacyjno-edukacyjne:

- Gromadzono dane o skali zjawiska (ok. 22 przypadki w 7 placówkach).
- Promowano model współpracy wielostronnej, edukując dyrekcję i kadre o konieczności współdziałania na linii: rodzic – wychowawca – dyrektor – pielęgniarka szkolna.
- Podkreślano rolę rodziców/ opiekunów w utrzymaniu higieny osobistej dzieci.

5. Postępowanie administracyjne

- Wydano 16 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarnego, w tym 7 zmieniających termin oraz 7 decyzji płatniczych.
- W całości wyegzekwowano nakazy z 4 decyzji (w tym 3 z lat ubiegłych), a częściowo z 8 decyzji.

Kluczowe stwierdzone problemy

- Stan techniczny: w jednym przypadku nieprawidłowy stan techniczny budynku i terenu szkoły podstawowej skutkowało przekazaniem sprawy do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.
- Ergonomia: w jednej placówce stwierdzono brak dokumentacji pomiarów wzrostu dzieci, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej (nakaz został wyegzekwowany).

6. Higiena procesu nauczania i ergonomia

W 2025 r. działania skupiały się na profilaktyce wad postawy i higienie pracy umysłowej:

a) CIĘŻAR PLECAKÓW:

Przeprowadzono akcję ważenia plecaków w 3 szkołach podstawowych, obejmującą 217 uczniów klas IV–VIII:

- Wyniki: - 27 plecaków (12,4%) przekraczało dopuszczalne 15% masy ciała dziecka.
- Rekordowe przeciążenia:
 - Klasa IV: plecak 8 kg (19,3% wagi dziecka) oraz 5,6 kg (22,8% wagi dziecka).
 - Klasa V: plecak 8 kg stanowiący aż 25% wagi dziecka (dziewczynka o wadze 32 kg).
- Przyczyny: - uczniowie nosili zbędne przedmioty, mimo zapewnienia w szkołach indywidualnych szafek na podręczniki.

b) DOSTOSOWANIE STANOWISK PRACY UCZNIĄ

Egzekwowano obowiązek prowadzenia pomiarów wzrostu dzieci i dostosowania wysokości stanowisk pracy (ławek i krzeseł) do wymogów ergonomii. Stwierdzono brak pomiarów w 1 placówce, nieprawidłowości wyegzekwowano w krótkim czasie w drodze decyzji administracyjnej.

c) HIGIENA PLANU LEKCJI

Analizowano plany lekcji pod kątem higienicznego rozkładu zajęć oraz weryfikowano długość przerw międzylekcyjnych, zapewniających czas na regenerację. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Bezpieczeństwo wypoczynku (Zima/Lato 2025)

- Wypoczynek zimowy: zarejestrowano 10 turnusów (241 uczestników). Skontrolowano 5 placówek – nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Wypoczynek letni: zarejestrowano 26 turnusów (634 uczestników). Przeprowadzono 12 kontroli – warunki pobytu oceniono jako prawidłowe.
- Działania edukacyjne: Podczas wypoczynku, we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Malborku, prowadzono edukację na temat bezpiecznych zachowań.

8. Wnioski końcowe

- 1) Stan sanitarno-higieniczny placówek w powiecie malborskim w 2025 r. ocenia się jako dobry.
- 2) Uchybienia miały głównie charakter techniczno-organizacyjny i były systematycznie usuwane.
- 3) Zrealizowano działania nadzorcze i edukacyjne zakresie:

- profilaktyki wszawicy, wad postawy i wzroku,
- *Legionelli*,
- zdrowego odżywiania oraz higieny rąk i chorób zakaźnych.
- zasad ergonomii i doboru mebli szkolnych.
- profilaktyki wad postawy, w tym doboru prawidłowego plecaka, które pozwoliły na kompleksową ochronę zdrowia uczniów.

Powyższe działania będą realizowane w kolejnych latach.

- 4) Wysoka skuteczność egzekucji nakazów oraz aktywna działalność edukacyjna przyczyniły się do podniesienia świadomości higienicznej dyrekcji i pracowników placówek oświatowych, opiekuńczych i wychowawczych.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W obszarze oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmuje się szereg działań mających na celu:

- upowszechnienie informacji o zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi;
- inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia;
- pobudzanie aktywności społecznej do działań na rzecz własnego zdrowia.

Służą temu realizowane programy prozdrowotne, akcje i kampanie informacyjno – edukacyjne w szkołach, szkolenia, udział w imprezach plenerowych oraz informacje upowszechniane za pośrednictwem mediów lokalnych.

Zakres działań programowych i nieprogramowych podejmowanych przez Oświatę Zdrowotną i Promocję Zdrowia obejmował:

- profilaktykę palenia tytoniu;
- profilaktykę zażywania substancji psychoaktywnych;
- profilaktykę uzależnień;
- profilaktykę HIV/AIDS;
- promowanie aktywnego stylu życia i zasad zbilansowanej diety;
- promowanie szczepień;
- profilaktykę czerniaka;
- profilaktykę chorób odkleszczowych.
-

PROFILAKTYKA ZAŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Celem akcji jest dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat substancji psychoaktywnych i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Informacje na ten temat są umieszczone na stronie internetowej stacji, prowadzi się dystrybucję materiałów a także monitoring stron internetowych.

W 2025 r. przeprowadzono następujące działania edukacyjne w obszarze środków zastępczych:

- spotkanie edukacyjne z uczniami Szkoły Podstawowej nr 3 w Malborku – 56 osób;
- spotkanie edukacyjne z uczniami Szkoły Podstawowej w Gminie Malbork – 69 osób;
- spotkanie edukacyjne z uczniami Zespołu Szkół i Przedszkola nr 1 w Malborku – 49 osób;
- spotkanie edukacyjne z uczniami SOSW w Malborku – 25 osób;

- spotkanie edukacyjne z uczniami ZST w Malborku – 104 osoby.

W radio Malbork ukazał się wywiad o skutkach zażywania substancji psychoaktywnych.

Tematyka związana z uzależnieniami i skutkami zdrowotnymi zażywania substancji psychoaktywnych była poruszana w czasie funkcjonowania punktów edukacyjnych na imprezach plenerowych tj. miejska zabawa z okazji Dnia Dziecka, Malborskie Dni Profilaktyki, kąpielisko Malbork, kompleks basenów w Nowym Stawie, a także w czasie trwania Festynu Międzypokoleniowego w Malborku i Festynu Dobroczynnego na rzecz B. Tuchułki.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku współuczestniczył również w realizacji programu skierowanego do uczniów klas VI – VIII z terenu powiatu malborskiego pt. „Używki – nie przegraj życia”, którego celem było uświadomienie młodzieży skutków związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Projekt, którego organizatorem była Komenda Powiatowa Policji w Malborku został w czerwcu zakończony. W opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Malborku realizowane działania profilaktyczne dotyczące substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej i lokalnej społeczności są skuteczne, ponieważ zwiększyły poziom wiedzy uczestników spotkań na temat zagrożeń zdrowotnych i społecznych, podniosły świadomość dotyczącą konsekwencji prawnych oraz wzmocniły umiejętności podejmowania świadomych decyzji.

Spotkanie edukacyjne z uczniami Szkoły Podstawowej w Gminie Malbork.

PROGRAM OGRANICZENIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU W POLSCE

Celem rządowego programu, koordynowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu i e-papierosów (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. W ramach programu podejmowane były następujące działania:

- monitorowanie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 2024 r., poz. 1162) Pracownicy Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili w tym zakresie 436 kontroli w zakładach pracy, placówkach oświatowych, podmiotach leczniczych i w placówkach użyteczności publicznej. Kontrole wykazały, że zakaz palenia papierosów tradycyjnych i elektronicznych jest przestrzegany, co bezpośrednio wpływa na zdrowie i kondycję czynnych zawodowo osób.

ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ TYTONIU

Celem kampanii Światowego Dnia bez Tytoniu 31 maja 2025 r. było uświadomienie zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem e- papierosów przez dzieci i młodzież, obalenie mitów na temat ich „nieszkodliwości”, pokazanie mechanizmów manipulacji wykorzystywanych przez przemysł tytoniowy, wzmocnienie postaw rodzicielskich przeciwdziałających inicjacji nikotynowej wśród nieletnich.

W ramach działań do szkół podstawowych i ponadpodstawowych zostały rozesłane opracowane przez GIS propozycje zajęć edukacyjnych dla nauczycieli, prezentacje i pomoce dydaktyczne do spotkań z uczniami i rodzicami. Spotkania edukacyjne odbyły się z uczniami Technikum nr 3 w Malborku, Szkole Podstawowej nr 9 w Malborku, a także jednocześnie ukazał się wywiad o ww. tematyce w radio Malbork. Kampania informacyjna nt. skutków palenia i wapowania dostępna była również w mediach społecznościowych.

W opinii pedagogów szkolnych potrzebna jest kontynuacja edukacji w kolejnych latach szczególnie dotycząca e-papierosów, które młodzież często błędnie postrzega jako nieszkodliwe.

„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”

Program realizowany przez uczniów Zespołu Szkół Technicznych i Technikum nr 3 w Malborku. W ramach realizacji programu podejmowane są tematy dot. szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków, alkoholu i tytoniu oraz zagadnienia dot. świadomego macierzyństwa.

KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA AIDS I ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV

Program skierowany do ogółu społeczeństwa. Informacje dot. profilaktyki HIV/AIDS są umieszczone

na stronie internetowej stacji i Facebooku. Materiały edukacyjne w postaci ulotek i broszur są dystrybuowane podczas spotkań z pedagogami szkolnymi i w czasie prowadzenia stoisk informacyjnych na imprezach plenerowych. Z okazji Światowego Dnia Walki z AIDS odbyła się Olimpiada Międzyszkolna z zakresu wiedzy ogólnej HIV/AIDS. Rywalizowała ze sobą młodzież ze szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych. W Olimpiadzie Międzyszkolnej szkół podstawowych uczestniczyło 15 osób z 5 szkół, w kategorii szkół ponadpodstawowych uczestniczyło 11 uczniów z 4 szkół. W eliminacjach szkolnych uczestniczyło 70 uczniów. Nagrody dla laureatów olimpiady ufundowało Starostwo Powiatowe w Malborku i Urząd Miasta Malborka. Olimpiada wiedzy została przeprowadzona przy współpracy z pracownikami PCK w Malborku.

Działania profilaktyczne dotyczące HIV/AIDS są potrzebne i pozytywnie odbierane przez młodzież. Program wpływa zarówno na wzrost wiedzy, jak i na modyfikację postaw wobec osób żyjących z HIV. Uczestnicy deklarują większą gotowość do dbania o własne zdrowie.

Laureacie Olimpiad Międzyszkolnej.

„ZNAMIE! ZNAM JE?”

Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych poruszający ważną tematykę dot. zachorowania na nowotwór skóry tzw. czerniak. Program był realizowany przez uczniów 2 szkół ponadpodstawowych. Edukacją objęto 404 uczniów. Informacje o programie są zamieszczone na stronie internetowej i Facebooku. Materiały edukacyjne w postaci ulotek, zakładki i plakatów na bieżąco są przekazywane do placówek oświatowych. Nauczyciele pozytywnie ocenili zarówno organizację, jak i merytoryczną wartość programu. Program wzmocnił prozdrowotne postawy, szczególnie w zakresie unikania intensywnego nasłonecznienia i stosowania ochrony UV.

„PODSTĘPNE WZW”

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy nt. infekcji wywołanych przez wirusy zapalenia

wątroby typu B i C. Program był realizowany przez 2 szkoły ponadpodstawowe. Edukacją objęto 402 uczniów. Informacje o programie są zamieszczone na stronie internetowej i Facebooku. Materiały edukacyjne w postaci ulotek i plakatów na bieżąco są przekazywane do placówek oświatowych. Program spełnia założenia merytoryczne i organizacyjne. Przekaz edukacyjny jest zrozumiały i dostosowany do poziomu młodzieży. Program w istotny sposób poszerza wiedzę uczniów dotyczącą dróg zakażenia WZW B i C, zasad higieny (WZW A), znaczenia szczepień ochronnych, sytuacji ryzykownych (np. wspólne używanie przedmiotów osobistych, tatuaże, piercing).

„TRZYMAJ FORMĘ!”

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W roku szkolnym 2024/2025 w programie uczestniczyły 4 szkoły podstawowe z liczbą 633 uczniów. Informacje o programie były zamieszczone na stronie internetowej i Facebooku. Materiały edukacyjne w formie broszur dla rodziców, poradnika metodycznego i scenariuszy zajęć były dystrybuowane do koordynatorów szkolnych. Przeprowadzono 2 wizytacje programu w placówkach szkolnych.

W opinii koordynatorów szkolnych program kształtuje prozdrowotne nawyki wśród młodzieży szkolnej, promując aktywny styl życia zbilansowaną dietę.

KAMPANIA INFORMACYJNA WS. SZCZEPIEŃ W TYM EUROPEJSKI TYDZIEŃ SZCZEPIEŃ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi na bieżąco szeroko zakrojoną akcję dot. promowania szczepień ochronnych, w tym szczepień zalecanych – HPV, COVID – 19, p/grypie, p/krztuścowi. Na stronie internetowej i Facebooku umieszczane są na bieżąco informacje o szczepieniach obowiązkowych i zalecanych. Akcje edukacyjne prowadzi się również w punktach informacyjno – edukacyjnych podczas imprez plenerowych. Na antenie radia Malbork ukazały się wywiady nt. profilaktyki WZW A, zalecanych szczepień p/krztuścowi, grypie, covid-19, HPV, błonicy i szczepień dla kobiet w ciąży.

AKCJA #LATOZSANEPIDEM

W sezonie letnim pracownicy PSSE w Malborku aktywnie uczestniczyli w wydarzeniach plenerowych propagując zdrowy styl życia. W punktach informacyjno – edukacyjnych można było uzyskać informacje dot. profilaktyki chorób zakaźnych i cywilizacyjnych, zaopatrzyć się w materiały edukacyjne z zakresu szczepień, profilaktyki HIV/AIDS, pneumokoków, meningokoków, palenia tytoniu. Przy użyciu alkoholi i narkotyków każdy mógł sprawdzić stan swojego umysłu po zażyciu środków psychoaktywnych. Punkty edukacyjno – informacyjne funkcjonowały w czasie miejskiej zabawy z okazji Dnia Dziecka, Malborskich Dni Profilaktyki, na kąpielisku w Malborku, przy kompleksie

basenów w Nowym Stawie, a także w czasie trwania Festynu Międzypokoleniowego w Malborku, Biegu Dobroczynnego na rzecz B. Tuchułka i w czasie obchodów 120 - lecia Wieży Ciśnień i pierwszych wodociągów w Malborku. W radio Malbork ukazał się wywiad nt. możliwych skutków chorobowych po kąpieli w miejskiej fontannie, a także o chorobach związanych z długą ekspozycją na słońce.

Malborskie Dni Profilaktyki

*120 lat Wieży Ciśnień i pierwszych
wodociągów w Malborku*

BEZPIECZEŃSTWO DZIECI PODCZAS WYPOCZYNKU LETNIEGO I ZIMOWEGO

Podczas trwania wypoczynku letniego i zimowego prowadzi się intensywne działania dot. bezpieczeństwa wypoczynku. Podczas pogadek przekazywane są materiały edukacyjne. Pogadanki prowadzone są wspólnie z pracownikami Komendy Powiatowej Policji w Malborku.

Wypoczynek letni w Gnojewie

Wypoczynek letni w Malborku

PROFILAKTYKA ZATRUĆ GRZYBAMI

Informacje o grzybach jadalnych i trujących były umieszczone na stronie internetowej stacji. W sezonie jesiennym dyżur pełnią klasyfikatorzy grzybów.

PROFILAKTYKA GRYPY, OSPY, ODRY

Podjęte działania mają na celu uświadomienie społeczeństwu zagrożeń związanych z zachorowaniem na gripę, ospę, odrę, a także propagowanie szczepień ochronnych. Informacje zawierające treści edukacyjne umieszczone były na stronie internetowej i portalu Facebook.

STOP WSZAWICY

W miarę potrzeb są udzielane informacje dot. przebiegu zakażenia wszawicą, a także sposobów zapobiegania. Dystrybuowane były ulotki dot wszawicy.

KAMPANIA EFSA „WYBIERAJ BEZPIECZĄ ŻYWNOSĆ”

Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenie konsumentów do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Spotkania na których poruszano tematy dot. suplementów diety, higieny i oznakowania produktów odbywały się podczas funkcjonowania punktów edukacyjno – informacyjnych w czasie imprez plenerowych oraz w czasie pogadarek dla uczestników wypoczynku i uczniów szkół. Informacje zawierające treści edukacyjne umieszczone były na stronie internetowej i portalu Facebook.

ŚWIATOWY TYDZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH/EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH.

Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach jako globalna kampania ma na celu zwiększenie świadomości na temat narastania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i promowanie działań ograniczających pojawianie i rozprzestrzenianie chorób i zakażeń opornych na leki. WHO uznała oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe za jedno z 10 najpoważniejszych globalnych zagrożeń zdrowia publicznego.

Tematem tegorocznej kampanii było hasło: „DZIAŁAJ TERAZ. CHROŃ NASZĄ TERAŹNIEJSZOŚĆ, ZABEZPIECZ NASZĄ PRZYSZŁOŚĆ”, które miało przypomnieć, że zjawisko oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe już istnieje i wpływa nie tylko na nasze zdrowie, ale także oddziałuje na zdrowie zwierząt i stan środowiska w którym wszyscy żyjemy. Z tej okazji w Zespole Szkół Technicznych w Malborku odbyła się wystawa plakatów, której celem było zwiększenie świadomości ogółu społeczeństwa, pracowników ochrony zdrowia, weterynarii, ochrony środowiska i administracji państwowej na temat zjawiska oporności na leki.

Wystawa plakatów z okazji Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach w Zespole Szkół Technicznych w Malborku

DZIEŃ OTWARTY PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Z okazji Światowego Dnia Zdrowia [#WorldHealthDay](#) 8 kwietnia 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku zaprosił na Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W ramach obchodów mieszkańcy powiatu malborskiego mieli możliwość przyglądania się pracy inspekcji, a w szczególności wysłuchania prelekcji na temat higieny żywności, zapobieganiu szerzeniu się chorób zakaźnych, segregacji odpadów i jakości wody do picia. Druhowie z OSP Malbork przeprowadzili pokazy udzielania pierwszej pomocy, a zaproszone higienistki stomatologiczne pokazy prawidłowego

szczotkowania zębów. Dni otwarte spotkały się z pozytywnym odbiorem uczestników, dlatego będą kontynuowane w latach następnych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych na terenie powiatu malborskiego. Działalność polegała na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji, ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Malborku w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu malborskiego rozpatrzył 132 sprawy, które dotyczyły:

1. Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której dokonano uzgodnienia:

- 10 projektów dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- 18 propozycji zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

2. Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w ramach której wydano:

- 10 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

3. Uzgadniania dokumentacji projektowej dotyczącej budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz planów i projektów technologicznych dostosowania istniejących lokali użytkowych do nowej funkcji – 19 wniosków.

4. Uzgadniania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych – 0 wniosków (ocena higieniczna na materiały i wyroby stosowane w procesach uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).

5. Stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych – 38 wniosków.

6. Wydawano opinie dotyczące m. in.: spełnienia wymagań sanitarnych w obiektach oświatowych, opiekuńczo wychowawczych i żywieniowych – 7 wniosków, zatwierdzeń systemu

jakości badań wody do spożycia przez ludzi - 2 wnioski oraz spełniania wymogów higienicznych i zdrowotnych ujętych w projektach decyzji o ustaleniu warunków zabudowy lub inwestycji celu publicznego – 26 wniosków. Łącznie – 35 wniosków.

W trakcie rozpatrywania spraw w 2025 roku na terenie całego powiatu malborskiego przeprowadzono 28 kontroli i wizytacji w obiektach.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w 2025 r. prowadził działania edukacyjno-informacyjne każdorazowo w ramach wykonywanych kontroli. Zakres tematyczny prowadzonych działań obejmował między innymi: zapewnienie właściwych wymagań dla wentylacji i klimatyzacji, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wysokiego ryzyka z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi (w szczególności obiekty całodobowe sprawujące opiekę nad osobami z obniżoną odpornością); prawidłowe utrzymanie systemu wentylacji i klimatyzacji; pomieszczenia higieniczno-sanitarne; zapewnienie właściwych wymagań dla instalacji wodociągowych.

Liczba kontroli, wydanych opinii sanitarnych oraz zajętych stanowisk w tym: decyzji i postanowień związanych z działalnością Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uzależniona była od ilości wniosków złożonych w PSSE w Malborku w związku z inwestycjami realizowanymi na terenie powiatu malborskiego.